monumenten inventarisatieproject Zeeland

gemeentebeschrijving

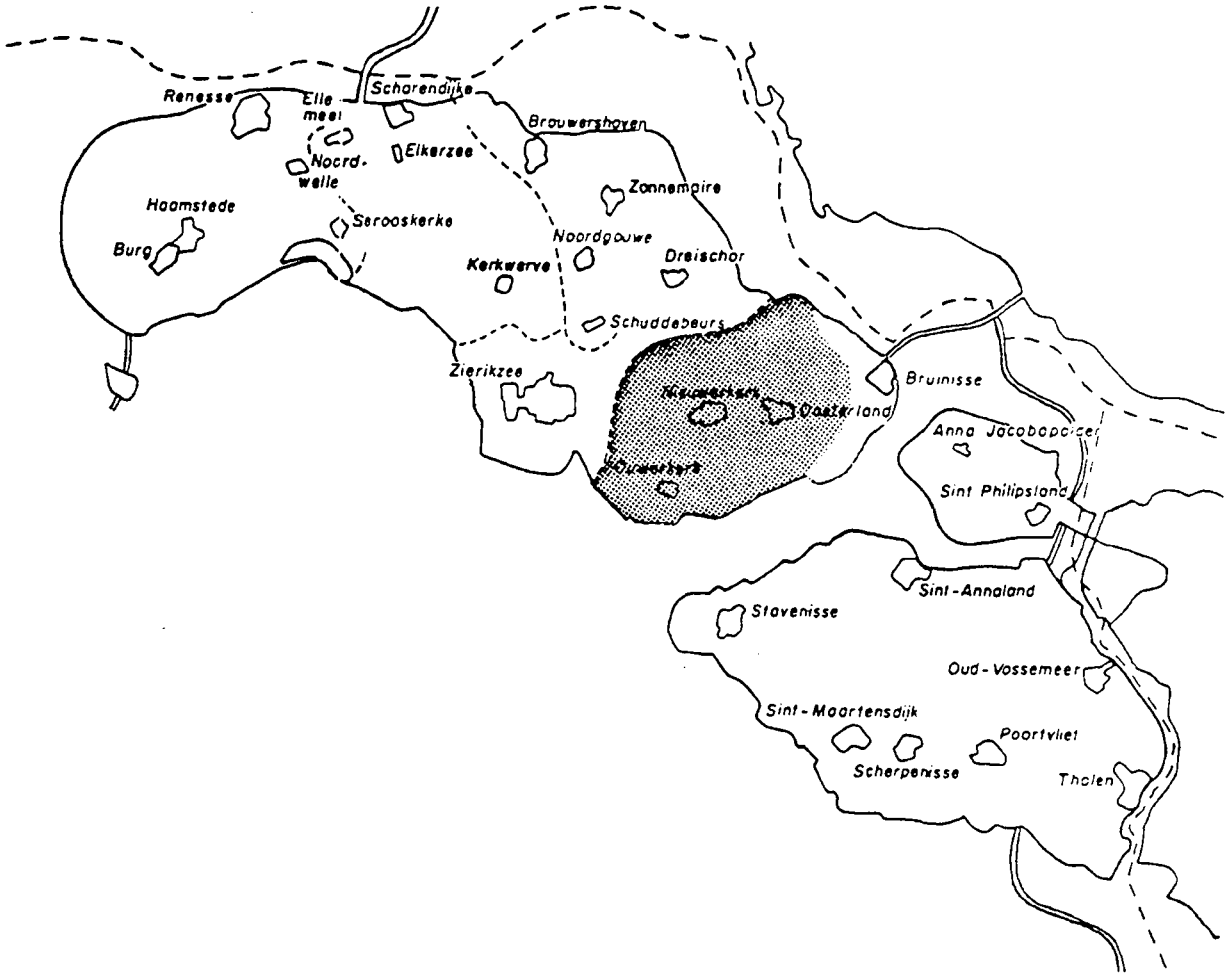

duiveland

(december 1991)

B. I. Sens

INHOUD

		Blz.
	VOORWOORD	5
1.	INLEIDING	7
2.	BODEMGESTELDHEID	7
3.	GRONDGEBRUIK	8
4.	INFRASTRUCTUUR	8
4.1	Wegen	8
4.2	Waterwegen, havens en veren	8
4.3	Tramlijn	9
4.4	Dijken	9
5.	NEDERZETTINGEN	9
5.1	Algemeen	9
5.2	Nieuwerkerk	10
5.3	Oosterland	10
5.4	Ouwerkerk	11
5.5	Sirjansland	11
5.6	Buitengebied	11
6.	NABESCHOUWING INVENTARISATIE	12

LITERATUURLIJST

ADRESLIJST VAN GEINVENTARISEERDE OBJECTEN EN COMPLEXEN

AFBEELDINGEN

VOORWOORD

Wat is het Monumenten Inventarisatie Project?

Door het rijk is in samenwerking met de provincies en de vier grote steden een project ontwikkeld dat als doel heeft de inventarisatie van jonge bouwkunst en stedebouw in Nederland. "Jonge" betekent hier: tot stand gekomen in de periode midden 19e eeuw - Tweede Wereldoorlog.
De verkregen gegevens worden landelijk verzameld en verwerkt. Ze kunnen dienen als uitgangspunt voor verder onderzoek en voor het te voeren beleid van rijk, provincies en gemeenten. Ze bestaan uit regio- en gemeentebeschrijvingen en uit de inventarisatieresultaten (veldwerk).

Regiobeschrijving

De inventarisatie wordt per provincie (of grote stad) gebiedsgewijs aangepakt. Daartoe is de provincie Zeeland in drie werkgebieden verdeeld, namelijk Midden-Zeeland, Noord-Zeeland en Zeeuwsch-Vlaanderen.
Per gebied wordt eerst een regiobeschrijving gemaakt, met daarin een beschrijving van de historische en ruimtelijke ontwikkelingen in de periode ca. 1850-1945. Bij de beschrijving wordt globaal aandacht besteed aan de algemeen historische aspecten van bestuurlijke, landschappelijke, sociaal-economische en geografische aard.

Gemeentebeschrijving

Met behulp van de regiobeschrijving vindt nader onderzoek plaats per gemeente en per kern. In eerste instantie gebeurt dit op basis van literatuurstudie en vergelijkend kaartonderzoek. De resultaten hiervan worden aangevuld met gegevens uit de object- en complexinventarisatie. Het onderzoek leidt tot een korte beschrijving van de kernen per gemeente en de historische en ruimtelijke ontwikkeling daarvan, waarbij aandacht wordt besteed aan algemeen historische aspecten van onderwerpen die ook bij de regiobeschrijving zijn behandeld (zie boven).
Met behulp van (voornamelijk) historisch kaartmateriaal wordt inzicht gegeven in de ruimtelijke ontwikkelingen.
Wanneer een kern in de betrokken periode belangrijke functionele en stedebouwkundige ontwikkelingen heeft doorgemaakt, wordt er bovendien een overzichtskaart toegevoegd van deze ontwikkelingen met een typologie van de uitbreidingen.
De regio- en gemeentebeschrijvingen vormen de basis voor het veldwerk. Het veldwerk bestaat uit inventarisaties van objecten, complexen en stedebouwkundige structuren, die voor de periode belangrijk en/of kenmerkend of juist bijzonder zijn. Aan de gemeentebeschrijvingen is een samenvatting van het veldwerk en een adreslijst van geïnventariseerde objecten en complexen toegevoegd.

1. INLEIDING

De gemeente Duiveland ligt in het oostelijk deel van Schouwen-Duiveland en heeft een oppervlakte van 5.446 ha. De gemeente grenst in het zuiden aan de Oosterschelde, in het oosten aan de gemeente Bruinisse, in het noorden aan de Grevelingen en aan de gemeente Brouwershaven en in het westen aan de gemeente Zierikzee (afb. 1).
De gemeente is in 1961 gevormd uit de vroegere gemeenten Oosterland, Ouwerkerk (behalve een strook in het westen) en Nieuwerkerk (behalve een strook in het westen en noorden).
De gemeente bestaat uit de dorpen Nieuwerkerk, Oosterland, Ouwerkerk en Sirjansland en de buurtschap Kapelle.
Bij de watersnoodramp in 1953 heeft niet alleen het buitengebied, maar hebben ook de kernen, vooral Ouwerkerk en Nieuwerkerk, schade opgelopen.

2. BODEMGESTELDHEID

Het gebied bestaat landschappelijk gezien van oorsprong uit oud- en middelland en nieuwland.
Het oud- en middelland bevindt zich in het westelijk en het nieuwland in het oostelijk deel (afb. 2). Het oud- en middelland bestaat uit poelgronden, kreekruggronden, en overgangsgronden. Het nieuwland bestaat uit schor-, plaat-, kreekoeverwal- en kreekbeddinggronden. In het oudland kwam, naast enkele hoofdwatergangen, een zeer dicht net van slootjes en watergangen voor. Aanvankelijk was er sprake van een natuurlijke afwatering.
Ter verbetering van de natuurlijke suatie of afwatering van het voormalige waterschap Ooster- en Sirjansland, die na 1788 plaats had via de Staartsluis in het Dijkwater (aan de noordzijde van de gemeente) en via de sluis te Viane in de Oosterschelde, werd in 1878 bij Viane een stoomgemaal opgericht. Het water werd in een ca. 5 ha. grote spuiboezem gevoerd vanwaar het via een sluis werd geloosd. Na deze reorganisatie kwam de Staartsluis in 1878 te vervallen. Het stoomgemaal bij Viane werd in 1921 verbouwd tot een zuiggasmotorgemaal, dat in 1954 werd vervangen door een dieselgemaal. In 1957 kwam deze suatie te vervallen door de stichting van het nieuwe gemaal bij Ouwerkerk. De oude sluis werd in 1963 gesloopt. Het gebouw van het gemaal staat er nog en wordt nu bewoond.
Na 1788 sueerde de Vier Bannenpolder enkel via de Stevensluis in het Dijkwater. Toen later ook nog het water van diverse andere polders daarlangs afgevoerd moest worden, werd in 1857 de zogenaamde Scheldesluis aan de zuidzijde van de polder gebouwd. Deze heeft tot de watersnoodramp van 1953 gefunctioneerd en is daarna afgebroken.
Bij de Stevensluis was in 1878 een stoomgemaal gesticht, dat in 1934 werd verbouwd tot een dieselgemaal. Het bleef tot 1957 in bedrijf (gesloopt).
De stormramp van 1953, de daaropvolgende herverkaveling en de Deltawerken hebben de afwateringssituatie gewijzigd. Veel sloten werden gedempt, wat vooral in de Vier Bannenpolder een grote vermindering van het aantal sloten met zich mee heeft gebracht.

3. GRONDGEBRUIK

Tegenwoordig bestaat het gebied voornamelijk uit akkerland. Tijdens de inventarisatieperiode is, vooral in het oudland, ten gevolge van verbetering van de afwatering het bouwland toegenomen ten koste van het grasland. Ten noordoosten van Oosterland bevond zich een bebost gebied.
Na ca. 1870 nam de verbouw van meekrap, tot dan een belangrijk gewas, af. De suikerbietenteelt nam daarna een belangrijke positie in. Er werd ook vlas verbouwd.

De percelen in het oudland waren oorspronkelijk (vóór 1953) klein en qua vorm zowel regel- als onregelmatig. In de andere gebieden kwam een verkavelingspatroon voor met regelmatige, zowel kleine als grote percelen. Het verkavelingspatroon onderging sterke wijzigingen bij de herverkaveling na 1953. Tevens verdwenen daarbij de reliëfverschillen in het oud- en middelland.

Onder Ouwerkerk bevindt zich een krekengebied (natuurreservaat), dat bij de watersnoodramp van 1953 door een dijkdoorbraak is ontstaan. Meer ten oosten hiervan, bij Viane, bevindt zich een oude kreek. Onder Oosterland ligt het natuurgebied De Maire, een complex van weiland met moerassige plaatsen, hier en daar doorsneden met waterlopen en plassen. Hierin bevindt zich een in 1888 aangelegde en na 1953 verplaatste eendenkooi.

4. INFRASTRUCTUUR

4.1 Wegen

In 1866 kende Schouwen-Duiveland een net van doorgaande wegen. Zierikzee vormde in de meeste gevallen het middelpunt van de verbindingen.
De weg van het Zijpe via Nieuwerkerk naar Zierikzee werd in 1847, nadat het veer Anna Jacobapolder-Zijpe in gebruik was genomen, van meer belang en al spoedig verhard en als provinciale weg onderhouden. De aftakking naar Ouwerkerk werd ook verhard.
De herverkaveling van 1954-1960 heeft veranderingen gebracht in het wegenstelsel. Enkele bestaande wegen kwamen te vervallen, nieuwe wegen werden aangelegd en andere "gereviseerd".

4.2 Waterwegen, havens en veren

De gemeente grenst in het zuiden aan de Oosterschelde en in het noorden voor een deel aan de Grevelingen. Viane was oorspronkelijk een post- en veerhaven en daarna een landbouwhaventje. Het werd na verbeteringen in 1890, in 1912 vergroot door aanleg van een nieuwe havendam. Vanaf 1959 wordt het voormalige landbouwhaventje gebruikt voor het slopen van schepen. De haventjes van de Staart en Stevensluis zijn door afdamming van het resterende Dijkwater in 1954 vervallen en verdwenen.

4.3 Tramlijn

In 1891 werd concessie aangevraagd voor een stoomtram of lokaalspoor van Brouwershaven over Zonnemaire, Noordgouwe, Zierikzee, Nieuwerkerk, Zijpe, Anna Jacobapolder, Sint Philipsland naar Steenbergen. Daar kon men aansluiting krijgen op de spoorlijn naar Roosendaal. De Rotterdamsche Tramweg Maatschappij verklaarde zich bereid deze lijn, die uiteindelijk in 1900 werd geopend, aan te leggen. Naast het vervoer van passagiers, was de tramlijn van essentiële betekenis voor met name het transport van suikerbieten naar de diverse fabrieken. Overal langs de lijn waren laadplaatsen, die vaak voorzien waren van een weegbrug. Deze laadplaatsen, en ook overige haltes, zijn allemaal verdwenen.
De tramlijn volgde grotendeels het tracé van de gewone rijweg. Hij deed dienst tot de watersnood in 1953.

4.4 Dijken

In de inventarisatieperiode heeft in het gebied geen uitbreiding van het reeds bestaande dijkennet plaatsgevonden.
Wel werden betonmuren als dijkverhoging op waterkerende dijken van de polder Ooster- en Sirjansland (1907 en 1929) en de Vier Bannen van Duiveland (1912 en 1930) geplaatst.

5. NEDERZETTINGEN

5.1 Algemeen

Verspreid in het agrarisch gebied liggen de dorpen Nieuwerkerk, Oosterland, Ouwerkerk en Sirjansland en de buurtschap Kapelle.
Zie voor de ontwikkeling van de bevolking onderstaande tabel.

Inwonertal

	1849	1899	ca. 1940	1991
Nieuwerkerk + Kapelle	1085	1535	1800 100	2361
Oosterland + Sirjansland	1272	1694	1650 250	2246 254
Ouwerkerk	800	789	660	625

5.2 Nieuwerkerk

Nieuwerkerk is een ringdorp, waarvan de bebouwing zich behalve rond de ring ook concentreerde langs een dijk (Hoge Kerkstraat), die vanaf de ring oostwaarts loopt (afb. 3,6,8).
Rond 1865 was de kerkring, de ten noordwesten daarvan gelegen Achterstraat en de Hoge Kerkstraat met de parallel daaraan lopende Poststraat en Oude Noordstraat, bebouwd.
Het dorp breidde zich vanaf het eind van de vorige eeuw uit langs de Ooststraat. Hier werd in 1901 het kerkgebouw van de Gereformeerde Kerk gebouwd, dat na de watersnood van 1953 werd vervangen. Aan het eind van deze straat werden in de jaren twintig enkele grote villa's gebouwd. Het grootste deel van de overige oorspronkelijk bebouwing is bij de watersnood in 1953 verwoest. Aan de uitvalswegen naar het noorden en het zuiden, respectievelijk de Molen- en Stationsstraat, kwam lintbebouwing tot stand. Aan de Molenstraat bevindt zich nog het kerkje van de Katholieke Apostolische Gemeente. Daar vlakbij bevond zich vroeger de oude kerk van de Gereformeerde Gemeente, die door een nieuw exemplaar is vervangen. Aan het begin van de Stationsstraat werd in 1905 de School met den Bijbel gebouwd (nu kerkgebouw).
In Nieuwerkerk werd aan het eind van de 19e eeuw de grootste zuivelfabriek van Zeeland, genaamd de "Duif", gebouwd. Deze is in 1953 verdwenen ten gevolge van de watersnoodramp.
In 1900 was de tramlijn aangelegd, die aanvankelijk via de Poststraat, de Kerkring en de Weststraat liep, maar in 1915 meer naar het zuiden werd verlegd. In 1930 werd aan de zuidzijde van de Kerkring een nieuw gemeentehuis met woningen voor de onderwijzer, de dokter en de ontvanger gebouwd. Aan de Middenweg, ten zuiden van de kern, staat nog het hoogtorenstation voor electriciteitsvoorziening uit de jaren twintig.
Een groot deel van de oorspronkelijke bebouwing in het dorp is met de watersnood van 1953 verdwenen. Wederopbouw vond plaats op basis van de oude plattegrond. Rondom de oude kern bevinden zich verschillende nieuwbouwwijkjes.

5.3 Oosterland

Oosterland is een wegdorp met ten zuiden van de kern een omgracht terrein waar het ambachtsherenhuis stond, dat in 1945 afbrandde (afb. 4,6,9).
In 1866 bestond het dorp uit enige bebouwing tussen de Molenweg, de St. Joostdijk en het slotterrein.
Aan het begin van deze eeuw breidde het dorp zich uit. Naar het noorden toe werden langs de Molenweg voornamelijk losstaande woningen gebouwd, aan de westzijde wat luxere dan aan de oostzijde.
De bebouwing aan de St. Joostdijk verdichtte zich en de Oud Heiligenweg werd met woningen en enkele schuren bebouwd. Aan deze laatste straat waren door de gemeente in 1918 drie blokken met elk vier woningen gebouwd, waarvan er nog één in sterk gerenoveerde vorm over is. Opvallende elementen zijn de verschillende doodlopende dwarsstraatjes, waaraan voornamelijk arbeiderswoningen waren gebouwd. Voorbeelden hiervan zijn de Korte Weststraat, een deel van de Molenweg en de Lange Dreef aan de westzijde en de Bosblokdreef en Korte Ooststraat aan de oostzijde van het dorp. Ook ten noorden van de St. Joostdijk bevonden zich dergelijke straatjes. In 1917

werd aan deze straat de Gereformeerde kerk (later kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente) met pastorie gebouwd. Aan de Lange Achterweg kwam later eveneens een kerkgebouw tot stand. Ten oosten van de oude Hervormde Kerk kwam in 1904/1905 een nieuwe school met onderwijzerswoning tot stand (school inmiddels gesloopt).
Rond de eeuwwisseling was ten zuiden van de kern een begraafplaats aangelegd. Aan de Hoge Maireweg, ten zuiden van Oosterland, staat het uit de jaren twintig daterende, inmiddels half afgebrande hoogtorenstation, dat tot 1953 werkte als verdeelstation van het electriciteitsnet.
Door de watersnood in 1953 is veel bebouwing verwoest. Wederopbouw vond plaats op basis van de oude plattegrond. Vooral ten noorden van de kern bevindt zich tegenwoordig veel nieuwbouw.

5.4 Ouwerkerk

Ouwerkerk is een ringdorp (afb. 5,7,10). Het heeft zeer veel te lijden gehad van de watersnood in 1953, aangezien één van de twee omvangrijkste dijkdoorbraken op Schouwen-Duiveland bij Ouwerkerk lag. Hierdoor is van de oorspronkelijke bebouwing, met name van die aan de uitvalswegen, praktisch niets over. De wederopbouw vond min of meer plaats op basis van de oude plattegrond.

5.5 Sirjansland

Dit wegdorp heeft geen grote uitbreidingen ondergaan gedurende de inventarisatieperiode (afb. 4,7,11).
Rond 1866 stond er bebouwing rond de kerk en enige verspreide bebouwing ten zuiden van de Lageweg.
Enige uitbreiding kwam tot stand aan deze weg: hier werd in de tweede helft van de vorige eeuw ondermeer de lagere school met onderwijzerswoning gebouwd, ten oosten van de oude kern. Iets ten westen van de oude kern was rond het midden van de vorige eeuw een molen gebouwd, die in 1953 werd verwoest. In de richting van de molen werden losstaande panden gebouwd.
Ook Sirjansland heeft te lijden gehad van de watersnoodramp in 1953.

5.6 Buitengebied

Het agrarische gebied is op regelmatige wijze met (voornamelijk) boerderijen bezet.
Veel boerderijcomplexen zijn niet meer geheel in originele staat, mede als gevolg van de watersnoodramp.
Met name in het noordelijk deel van de gemeente bevinden zich nog enkele opvallend grote boerderijwoningen uit het begin van deze eeuw.
Vooral in het zuiden van de gemeente, rond Ouwerkerk, zijn veel complexen aan te treffen die na 1953 geheel vernieuwd zijn.
Ten westen van Nieuwerkerk ligt Kapelle, dat ooit een klein dorp was, maar al vóór de inventarisatieperiode tot gehucht kwam te vervallen.

In 1836 werd bij dit gehucht de meestoof De Kapel gebouwd, die in 1869 na een brand werd herbouwd en na 1916 - wederom na een verbouwing - gedurende een groot aantal jaren als cichoreifabriek in gebruik was. Het object is tegenwoordig nog als een opvallend element aanwezig.

6. NABESCHOUWING INVENTARISATIE

De meeste kernen binnen de gemeente Duiveland kenden in de periode 1850-1945 in hoofdzaak verdichting en uitbreiding langs bestaande wegen. Alleen Sirjansland kende nauwelijks groei.
Wijzigingen in de nederzettingsopbouw die middels een stedebouwkundige typologie verduidelijkt dienen te worden, hebben in de inventarisatieperiode niet plaatsgevonden.

De gehele gemeente, zowel kernen als buitengebied, heeft zwaar geleden onder de overstroming van 1953. Het ergst getroffen werd Ouwerkerk met omliggend buitengebied. In deze nederzetting is, buiten de ringbebouwing, vrijwel geen bebouwing uit de inventarisatieperiode bewaard gebleven. Aan de ring staan nog enkele individuele panden van enige waarde.

De kern Nieuwerkerk bezit, ondanks de overstromingsschade, nog een aantal interessante en karakteristieke gebouwen uit de periode 1850-1945. Het meest opvallend is het zeer forse gemeentehuis aan de Kerkring dat zowel in architectuur als in afmetingen afwijkend is van de overige bebouwing. Van alle kernen bezit Nieuwerkerk het meest voorname karakter. Dit wordt met name bepaald door de ruime ring en de hierop uitkomende Hoge Kerkstraat. In het westelijk deel van deze straat bevinden zich een aantal panden van enige allure, relatief breed en twee bouwlagen hoog, die de huidige functie van de kern als bestuurscentrum in karakter ondersteunen. De Ooststraat is een typische uitvalsweg met nog enkele karakteristieke villa-achtige woningen die de overstroming hebben doorstaan.
Als bijzonder gebouwtje dient nog het kerkje van de Katholieke Apostolische Gemeente genoemd te worden, dat opvalt door architectuur, eenvoud en geringe afmetingen.

In de kern Oosterland bevindt zich ten gevolge van overstromingsschade veel bebouwing van na 1953. Echter juist aan de randen bevinden zich nog panden van vóór 1953. Zo wordt het oostelijke gedeelte van de St. Joostdijk nu nog gekarakteriseerd door eenvoudige woningen en kleine agrarische complexjes uit het begin van de 20ste eeuw. Aan de Molenweg staan naast eenvoudige-langsgevel-woonhuisjes en agrarische complexjes tevens forsere en voor een uitvalsweg karakteristieke woonhuizen, die goede voorbeelden zijn van invloeden van de verschillende architectuurstromingen uit de eerste helft van de 20ste eeuw.
De meeste van de in hoofdstuk 5.3 genoemde dwarsstraatjes met voornamelijk arbeiderswoningen hebben door sterke verbouwingen van de woningen veel van het oorspronkelijke karakter verloren. Gedeelten van de Korte Weststraat en de Noordstraat geven wel nog een indruk van dit karakter.
Enkele individuele objecten met enige waarde zijn: de tegen de N.H.-kerk aangebouwde voormalige school en gemeentehuis met zeer karakteristieke 19e eeuwse architectuur; de kerk van de Gereformeerde Gemeente met de zo kenmerkende zeer sobere architectuur aan de St. Joostdijk; de kerk aan de Lange Achterweg en het helaas uitgebrande hoogtorenstation van het electriciteitsbedrijf, gelegen aan de Hoge Maireweg, dat van waarde is uit oogpunt van de ontwikkeling van dit nutsbedrijf.

De kern Sirjansland bezit uit de periode 1850-1945 nog enkele traditionele pandjes die vooral van waarde zijn ter ondersteuning van het plattelands- en dorpskarakter.
Het woonhuis en de meesterswoning aan de Lageweg bezitten individuele waarde vanwege hun, voor het 3e kwart van de 19e eeuw karakteristieke en opvallende architectuur.

In het buitengebied zijn nog slechts enkele boerderijen met meerdere complex-onderdelen uit de periode 1850-1945 aangetroffen waarvan Capelleweg 2, Stoofweg 2, Hoge Maireweg 2 en Oude Nieuwlandseweg 5 waarde bezitten als landschappelijk element, vanwege complex-onderdelen, of vanwege de architectuur van het woonhuis. Vooral de forse, stevig gebouwde boerderij-woonhuizen hebben in een aantal gevallen de overstroming overleefd.

Eén van de weinige industriegebouwen is aangetroffen bij het gehucht Kapelle, waar de voormalige meestoof en cichoreifabriek te vinden is. Het gebouw is ondanks verbouwingen van bedrijfshistorische waarde.

Van historische waarde in verband met de strijd tegen het water, zijn het gemaal Viane, de Muraltmuurtjes op de Zeedijk en de Noorddijk en de Phoenix-caissons in het stroomgat van de overstroming van 1953 bij de Weg van de Buitenlandse Pers.

LITERATUURLIJST

L.A. Capelle, Oosterland in oude ansichten, Zaltbommel 1975

Encyclopedie van Zeeland, 3 delen, Middelburg

Th. de Graaf, Schouwen-Duiveland met de klok mee, een route langs zaken die herinneren aan de ontwikkeling van nijverheid en techniek, Middelburg 1985

Historische Atlas Zeeland, Chromotopografische Kaart des Rijks 1:25.000, Landsmeer, 1989

J.A. van Kooten, Ouwerkerk in oude ansichten, Zaltbommel 1976

Kunstreisboek van Nederland - Zeeland, Weesp 1985

J. Kuyper, Gemeente-atlas van Nederland, V, Zeeland, Zaltbommel 1971 (oorspr. Leeuwarden 1866)

C.P. Pols, Nieuwerkerk in oude ansichten, Zaltbommel 1975

C.P. Pols, Sirjansland in oude ansichten, Zaltbommel 1977

H. Uil en G.C. Groenleer, De gemeente van huis uit, een historische tocht langs de gemeentehuizen van Schouwen-Duiveland en Sint Philipsland, Zierikzee, 1989

M.H. Wilderom, Tussen afsluitdammen en deltadijken II, Noord-Zeeland (Schouwen-Duiveland, Tholen en Sint Philipsland), Middelburg 1964.

ADRESLIJST VAN GEINVENTARISEERDE OBJECTEN EN COMPLEXEN

Unieke code	Acc. nr.	Gemeente	Kern	Straat	Huisnummer
ZL-DL-070	0002638	Duiveland	Buitengebied	Capelleweg	2
ZL-DL-068	0002636	Duiveland	Buitengebied	Capelleweg	5
ZL-DL-069	0002637	Duiveland	Buitengebied	Capelleweg	7
ZL-DL-073	0002641	Duiveland	Buitengebied	Dillingsweg	10
ZL-DL-072	0002640	Duiveland	Buitengebied	Dillingsweg	3
ZL-DL-062	0002630	Duiveland	Sirjansland	Dorpsstraat	(11),13
ZL-DL-029	0002596	Duiveland	Oosterland	Groene Poort	3
ZL-DL-044	0002612	Duiveland	Oosterland	Groenendaal	21
ZL-DL-008	0002575	Duiveland	Nieuwerkerk	Hoge Kerkstraat	12
ZL-DL-006	0002573	Duiveland	Nieuwerkerk	Hoge Kerkstraat	13
ZL-DL-007	0002574	Duiveland	Nieuwerkerk	Hoge Kerkstraat	18
ZL-DL-009	0002576	Duiveland	Nieuwerkerk	Hoge Kerkstraat	26
ZL-DL-026	0002593	Duiveland	Nieuwerkerk	Hoge Kerkstraat	9,11
ZL-DL-075	0002643	Duiveland	Buitengebied	Hoge Maireweg	2
ZL-DL-002	0002569	Duiveland	Nieuwerkerk	Kerkring	1
ZL-DL-001	0002568	Duiveland	Nieuwerkerk	Kerkring	1-7
ZL-DL-005	0002572	Duiveland	Nieuwerkerk	Kerkring	19
ZL-DL-003	0002570	Duiveland	Nieuwerkerk	Kerkring	27
ZL-DL-004	0002571	Duiveland	Nieuwerkerk	Kerkring	37
ZL-DL-041	0002608	Duiveland	Oosterland	Kerkstraat	16
ZL-DL-041	0002609	Duiveland	Oosterland	Kerkstraat	16
ZL-DL-040	0002607	Duiveland	Oosterland	Kerkstraat	18
ZL-DL-042	0002610	Duiveland	Oosterland	Kerkstraat/Groenendaal	6/18
ZL-DL-055	0002623	Duiveland	Oosterland	Korte Weststraat	(6),5
ZL-DL-064	0002632	Duiveland	Sirjansland	Lageweg	11,13
ZL-DL-065	0002633	Duiveland	Sirjansland	Lageweg	15
ZL-DL-063	0002631	Duiveland	Sirjansland	Lageweg	16
ZL-DL-061	0002629	Duiveland	Sirjansland	Lageweg	20,22
ZL-DL-066	0002634	Duiveland	Sirjansland	Lageweg	24
ZL-DL-043	0002611	Duiveland	Oosterland	Lange Achterweg	1
ZL-DL-045	0002613	Duiveland	Oosterland	Markt	8
ZL-DL-033	0002600	Duiveland	Buitengebied	Middenweg	4
ZL-DL-080	0002648	Duiveland	Buitengebied	Middenweg/Rampertseweg ?	
ZL-DL-011	0002578	Duiveland	Nieuwerkerk	Molenstraat	10
ZL-DL-012	0002579	Duiveland	Nieuwerkerk	Molenstraat	12
ZL-DL-056	0002624	Duiveland	Oosterland	Molenweg	14,16
ZL-DL-047	0002615	Duiveland	Oosterland	Molenweg	(34),36
ZL-DL-046	0002614	Duiveland	Oosterland	Molenweg	38
ZL-DL-054	0002622	Duiveland	Oosterland	Molenweg	41
ZL-DL-049	0002617	Duiveland	Oosterland	Molenweg	42,44

Unieke code	Acc. nr.	Gemeente	Kern	Straat	Huisnummer
ZL-DL-050	0002618	Duiveland	Oosterland	Molenweg	48-52
ZL-DL-048	0002616	Duiveland	Oosterland	Molenweg	51
ZL-DL-051	0002619	Duiveland	Oosterland	Molenweg	59
ZL-DL-052	0002620	Duiveland	Oosterland	Molenweg	63
ZL-DL-053	0002621	Duiveland	Oosterland	Molenweg	67,69
ZL-DL-060	0002628	Duiveland	Oosterland	Nieuwstraat	2
ZL-DL-059	0002627	Duiveland	Oosterland	Nieuwstraat	24
ZL-DL-034	0002601	Duiveland	Oosterland	Noordstraat	2,4,1
ZL-DL-010	0002577	Duiveland	Nieuwerkerk	Ooststraat	1
ZL-DL-014	0002581	Duiveland	Nieuwerkerk	Ooststraat	49
ZL-DL-025	0002592	Duiveland	Nieuwerkerk	Ooststraat	5
ZL-DL-015	0002582	Duiveland	Nieuwerkerk	Ooststraat	51
ZL-DL-017	0002584	Duiveland	Nieuwerkerk	Ooststraat	55
ZL-DL-013	0002580	Duiveland	Nieuwerkerk	Ooststraat	7
ZL-DL-024	0002591	Duiveland	Nieuwerkerk	Ooststraat	8
ZL-DL-037	0002604	Duiveland	Oosterland	Oud Heiligenweg	6
ZL-DL-076	0002644	Duiveland	Buitengebied	Oude Nieuwlandseweg	5
ZL-DL-027	0002594	Duiveland	Nieuwerkerk	Oude Noordstraat	3
ZL-DL-016	0002583	Duiveland	Nieuwerkerk	Parallelweg	30
ZL-DL-057	0002625	Duiveland	Ouwerkerk	Phoenixstraat	2,4
ZL-DL-028	0002595	Duiveland	Nieuwerkerk	Poststraat	12
ZL-DL-074	0002642	Duiveland	Buitengebied	Rijksweg	16
ZL-DL-018	0002585	Duiveland	Nieuwerkerk	Rijksweg	17
ZL-DL-079	0002647	Duiveland	Buitengebied	Rijksweg	25
ZL-DL-023	0002590	Duiveland	Ouwerkerk	Ring	22
ZL-DL-058	0002626	Duiveland	Ouwerkerk	Ring	36
ZL-DL-022	0002589	Duiveland	Ouwerkerk	Ring	36,33
ZL-DL-021	0002588	Duiveland	Ouwerkerk	Ring	41
ZL-DL-067	0002635	Duiveland	Sirjansland	Sportweg	12
ZL-DL-031	0002598	Duiveland	Oosterland	St. Joostdijk	11
ZL-DL-036	0002603	Duiveland	Oosterland	St. Joostdijk	59
ZL-DL-035	0002602	Duiveland	Oosterland	St. Joostdijk	(78),47,49,(55,57)
ZL-DL-032	0002599	Duiveland	Oosterland	St. Joostdijk	9
ZL-DL-038	0002605	Duiveland	Oosterland	St. Joostdijk/Oud Heiligenweg	96,98/8,61,63/
ZL-DL-020	0002587	Duiveland	Nieuwerkerk	Stekelstraat	2
ZL-DL-071	0002639	Duiveland	Buitengebied	Stoofweg	2
ZL-DL-030	0002597	Duiveland	Oosterland	Torenplein	3
ZL-DL-078	0002646	Duiveland	Buitengebied	Weg van de Buitenlandse Pers	
ZL-DL-019	0002586	Duiveland	Nieuwerkerk	Weststraat	28
ZL-DL-039	0002606	Duiveland	Buitengebied	Zeedijk/Noorddijk	
ZL-DL-077	0002645	Duiveland	Buitengebied	Zwanenburgseweg	17

AFBEELDINGEN

1. Gemeente Duiveland, topografische kaart 1980

2. Bodemkaart en legenda landschapstypen

3. Gemeente Nieuwerkerk, 1865 uit:
J. Kuyper, Gemeente-atlas van Nederland, V, Zeeland, Zaltbommel 1971
(oorspr. Leeuwarden 1866)

4. Gemeente Oosterland, 1866, zie afb. 3

5. Gemeente Ouwerkerk, 1866, zie afb. 3

6. Nieuwerkerk en Oosterland, topografische kaart ca. 1935-'45

7. Ouwerkerk en Sirjansland, topografische kaart ca. 1935-'45

8. Nieuwerkerk, met geïnventariseerde objecten, 1989

9. Oosterland, met geïnventariseerde objecten, 1989

10. Ouwerkerk, met geïnventariseerde objecten, 1989

11. Sirjansland, met geïnventariseerde objecten, 1989

GREVELINGEN

GEMEENTE BROUWERSHAVEN

GEMEENTE BRUINISSE

GEMEENTE ZIERIKZEE

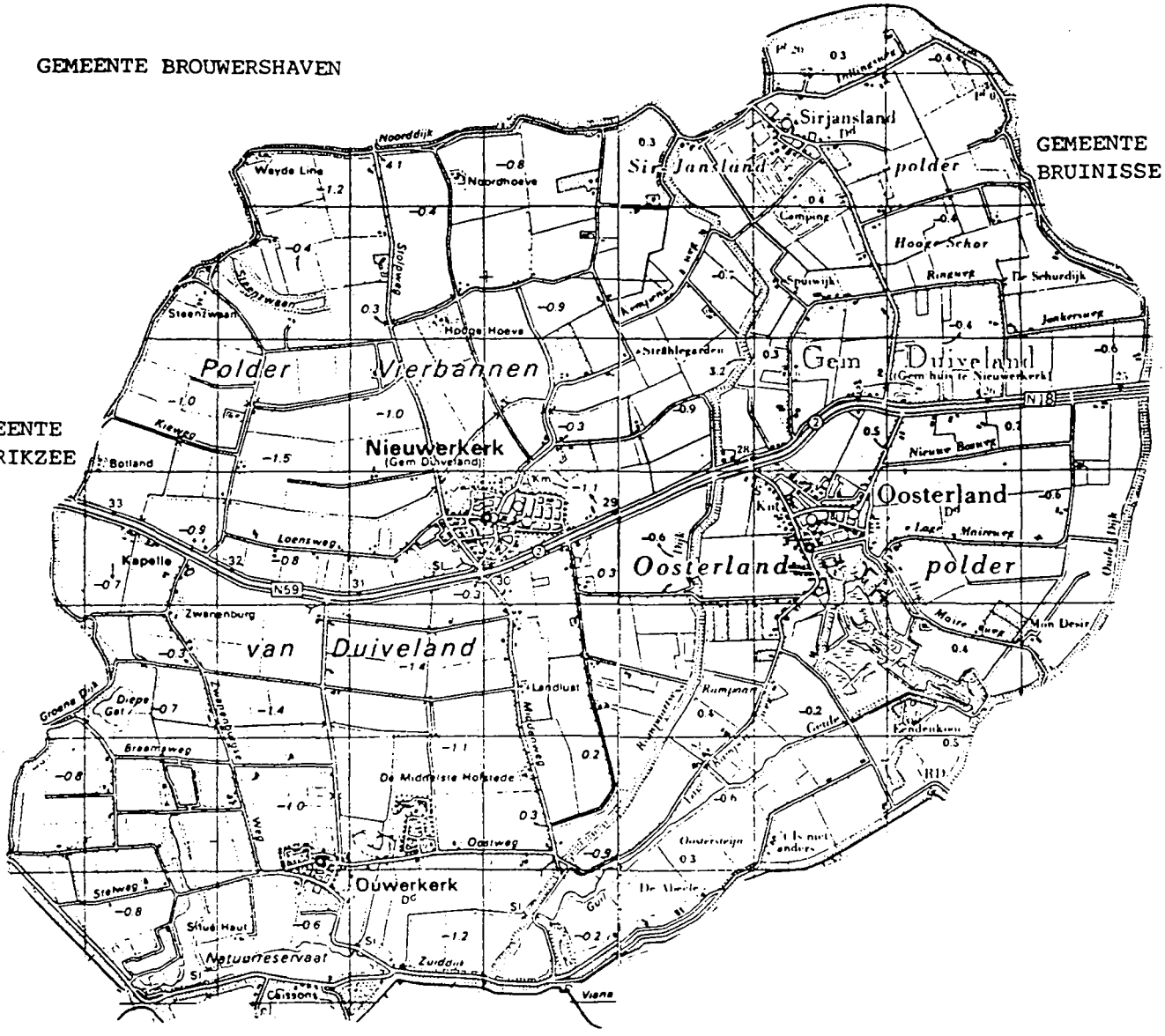

OOSTERSCHELDE

afb.1

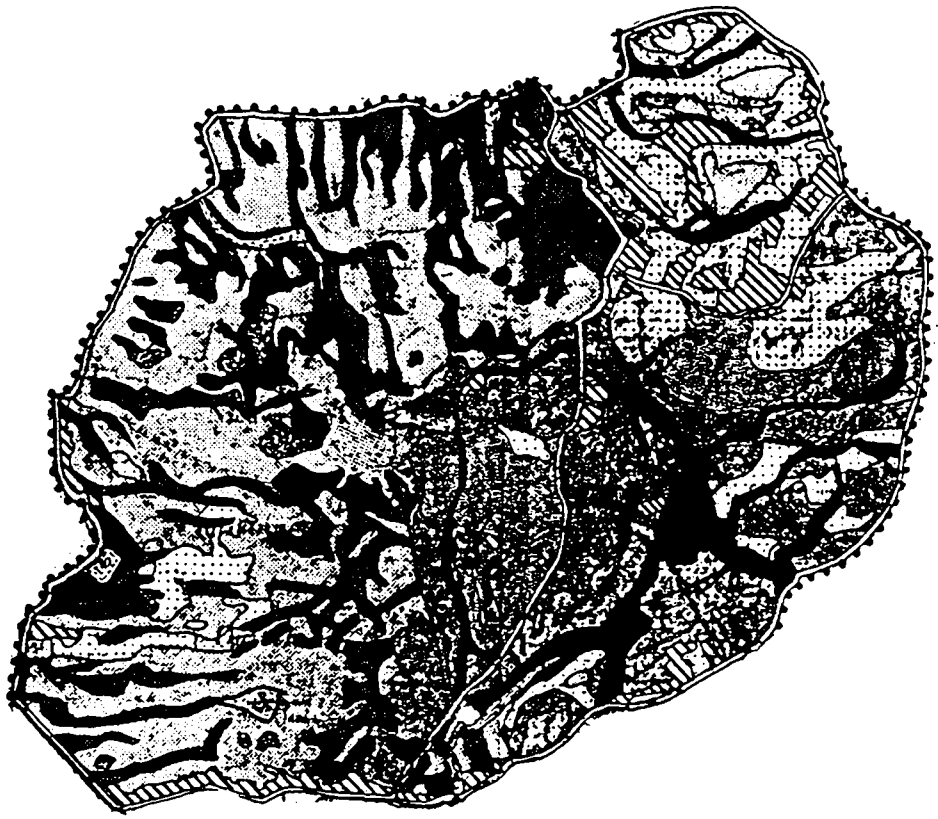

DUIVELAND
naar BODEMKARTERING van
NEDERLAND deel XIX

- oude overgangsgronden } oude land
- oude poelgronden } oude land
- jonge kreekruggronden } middelland
- jonge overgangsgronden } middelland
- schorgronden } nieuwland
- kreekoeverwalgronden } nieuwland
- lage plaatgronden } nieuwland
- kreekbeddinggronden } nieuwland

} jonge zeeklei landschap

- dijken
- water
- afgegraven gronden

afb. 2.

PROVINCIE ZEELAND. GEMEENTE NIEUWERKERK.

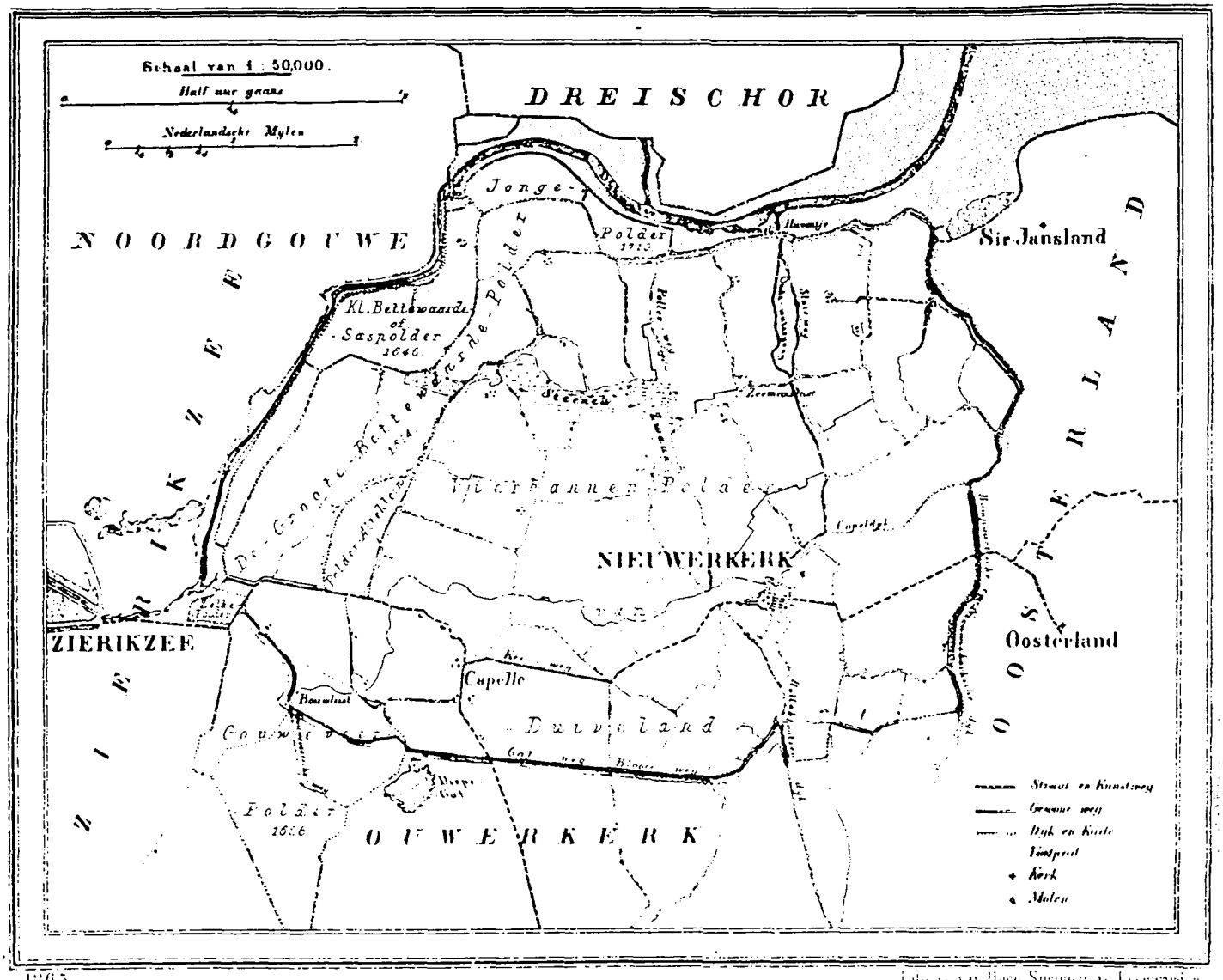

1865. Uitgave van Hage Sneeuw te Leeuwarden

2300 Bunders. 1100 Inwoners.

afb.3

PROVINCIE ZEELAND GEMEENTE OOSTERLAND

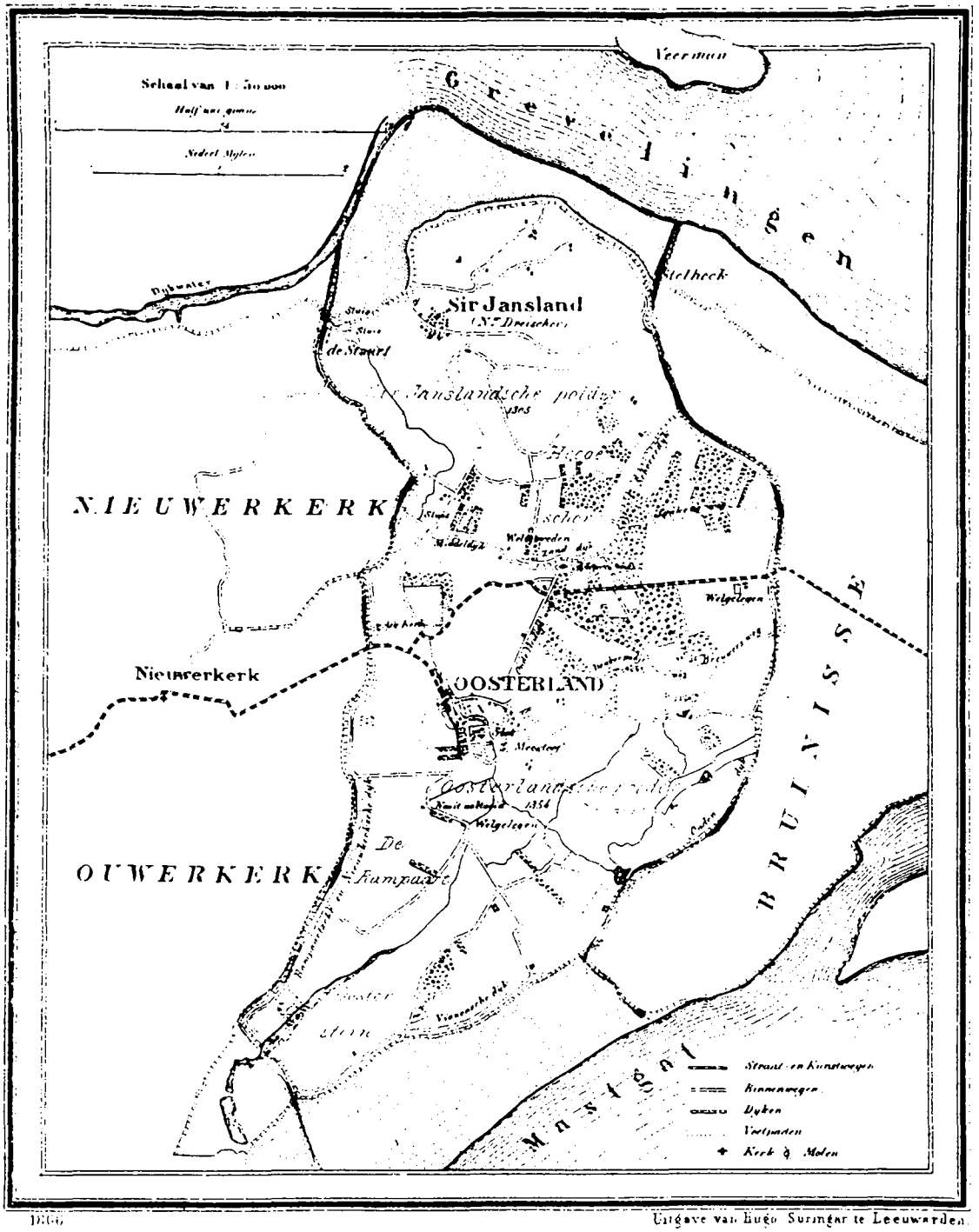

1866 Uitgave van Hugo Suringar te Leeuwarden.

1724 Bunders. 1350 Inwoners

afb. 4.

PROVINCIE ZEELAND GEMEENTE OUWERKERK.

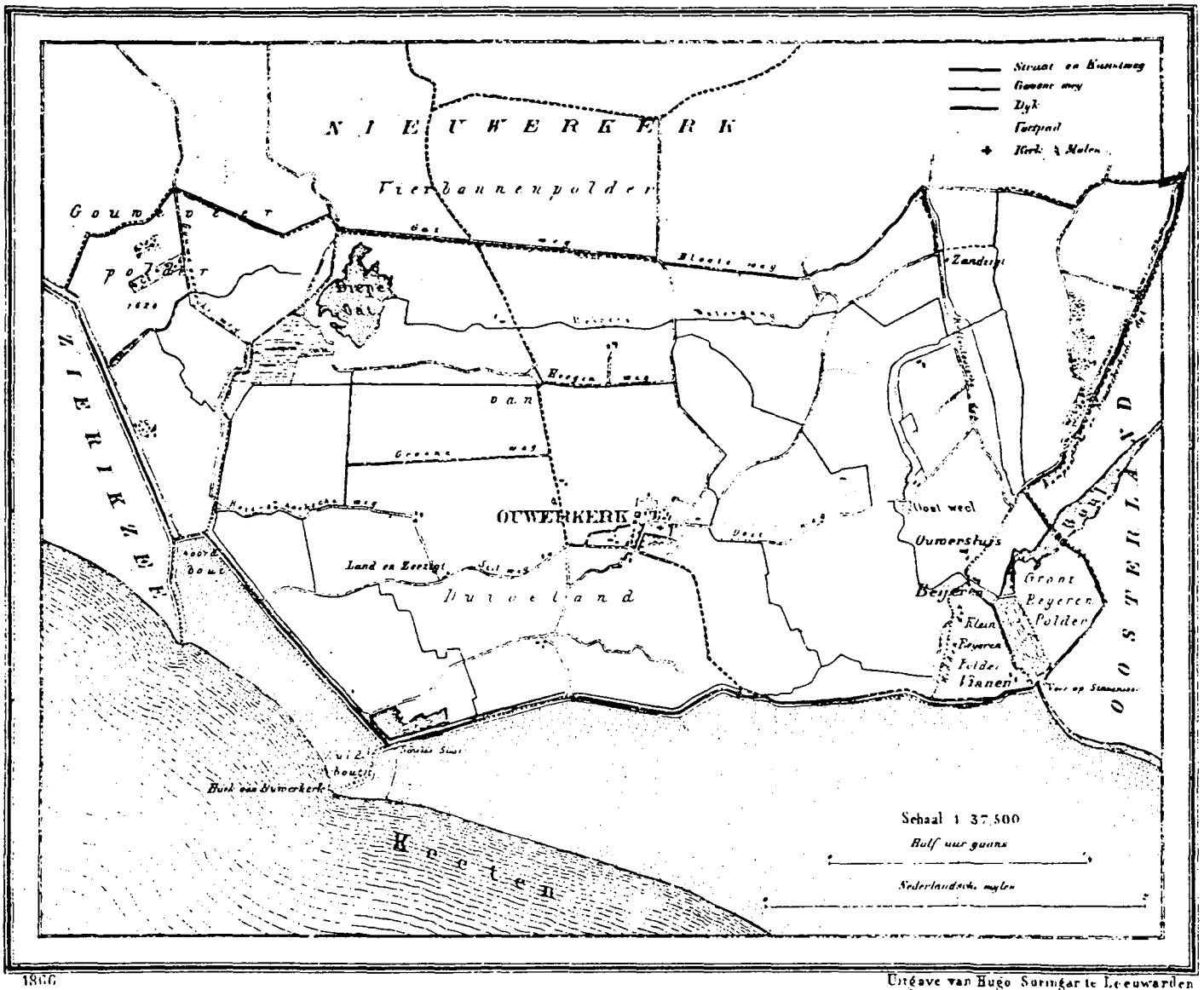

1866 Uitgave van Hugo Suringar te Leeuwarden

1162 Bunders 700 Inwoners

afb.5

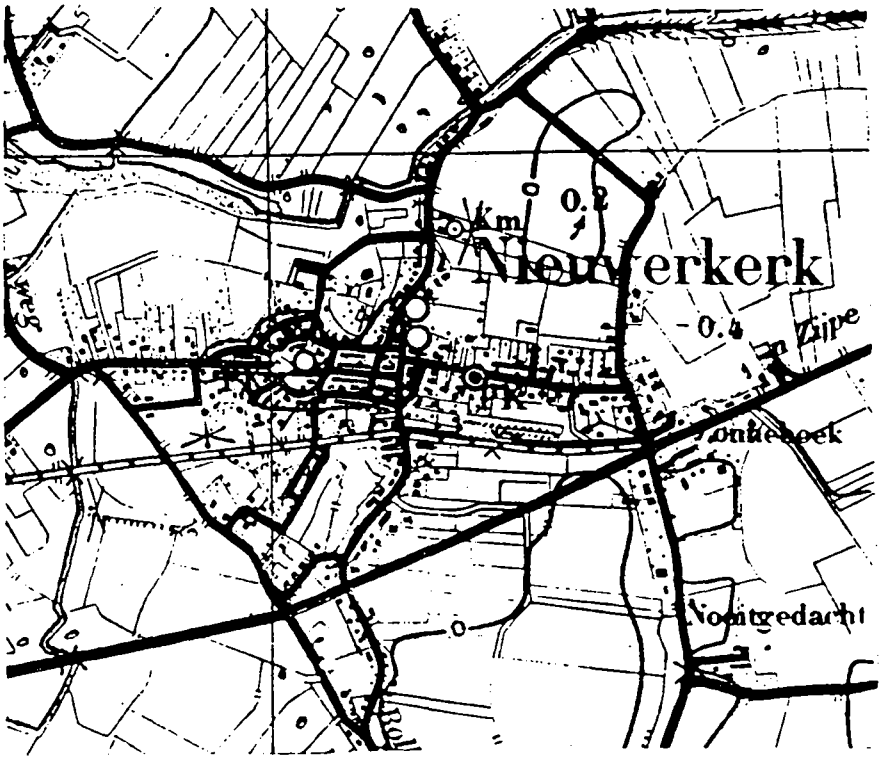
Km
0.2
Nieuwerkerk
0.4
Zijpe
Oudebeek
Noordgedacht

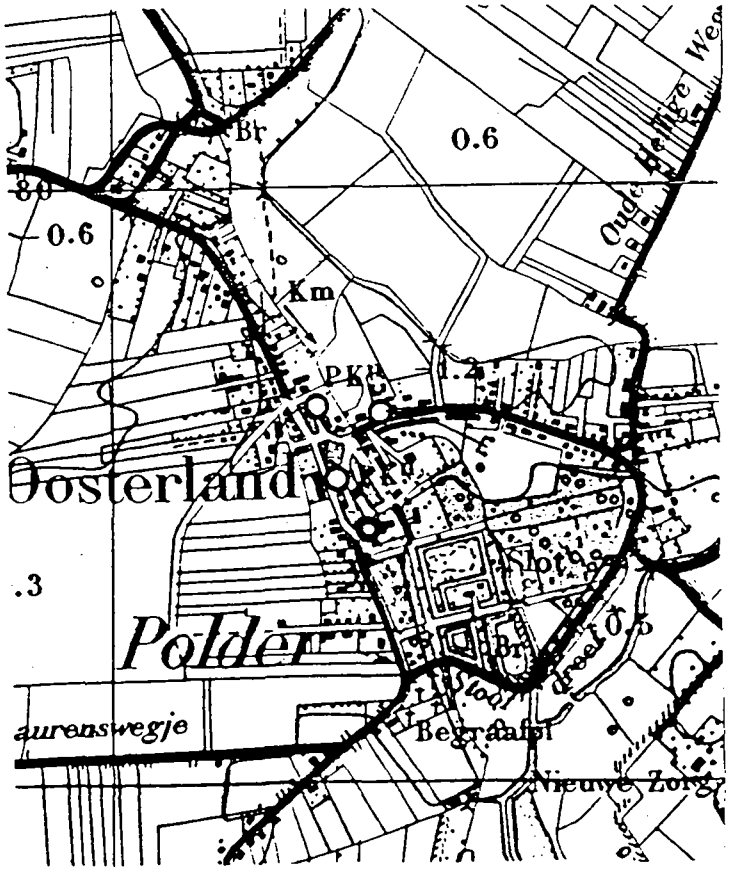
Br
0.6
0.6
Km
PKH
Oosterland
.3
Polder
Br
Begraafpl
Nieuwe Zorg

afb.6

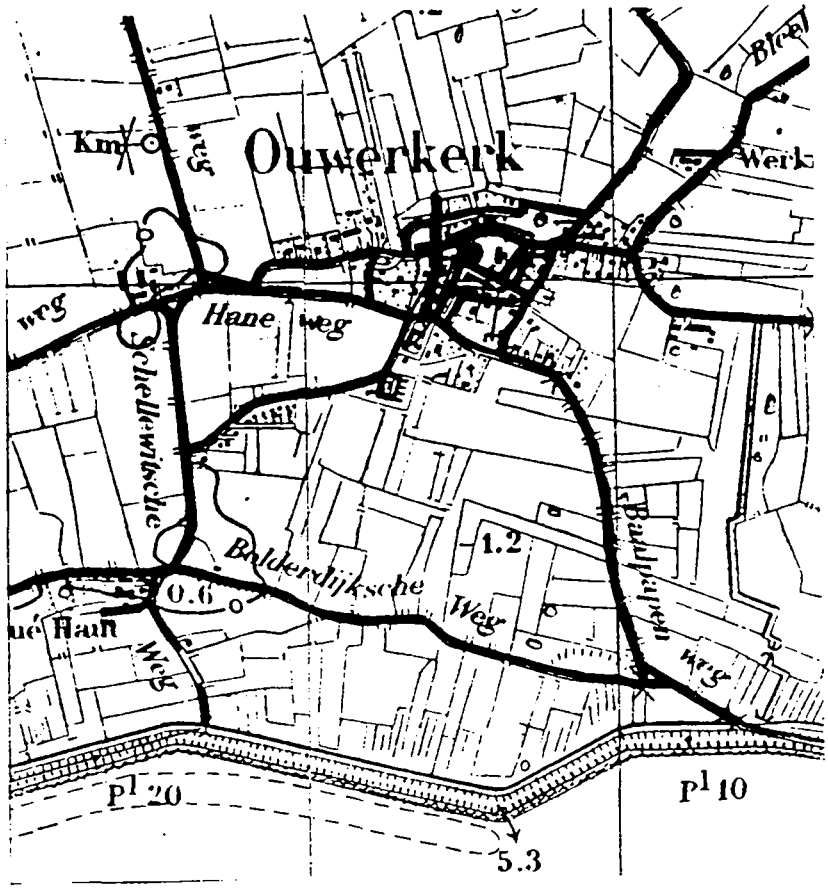
Ouwerkerk
Km
Hane weg
Schellewijksche
Balderdijksche Weg
1.2
0.6
Hane
Weg
Pl 20
Pl 10
5.3

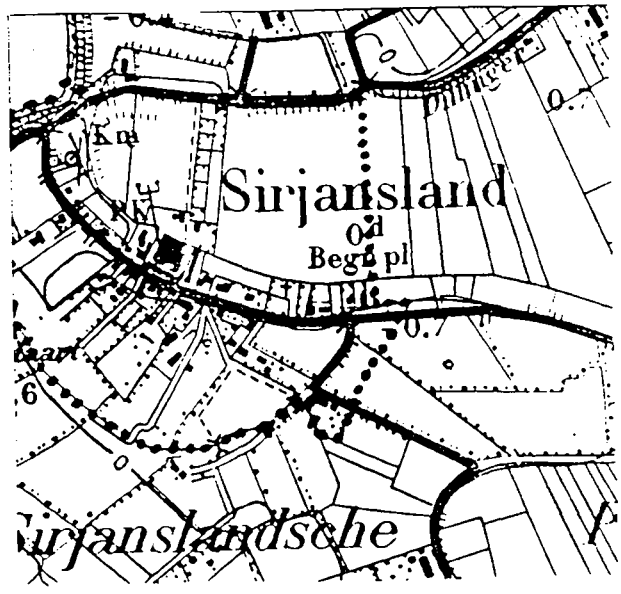
Sirjansland
Km
Begr pl
0.7
Sirjanslandsche

afb.7

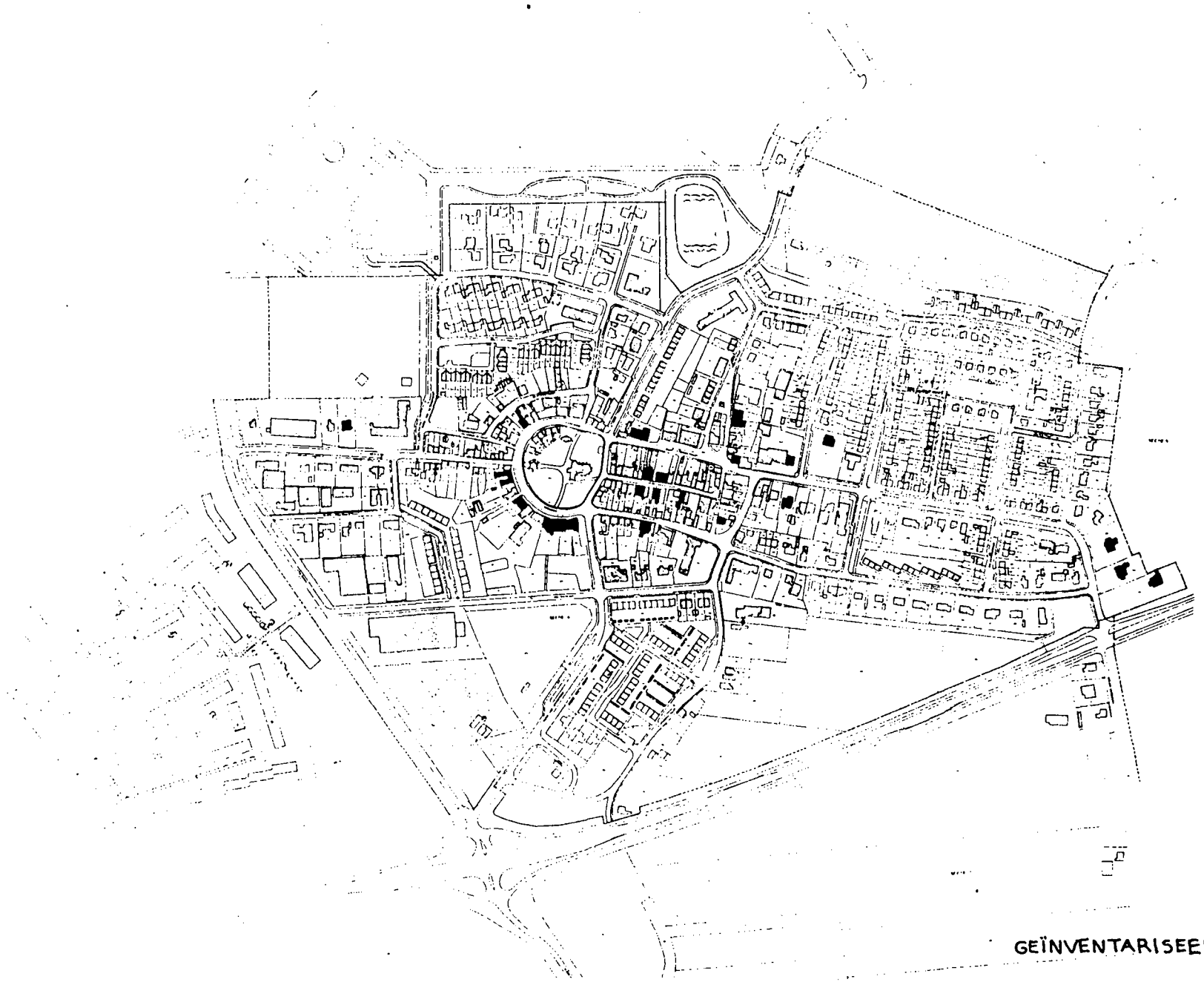

GEÏNVENTARISEERDE OBJECTEN:

KERN NIEUWERKERK

afb. 8.

GEÏNVENTARISEERDE OBJECTEN:

KERN OOSTERLAND

afb. 9.

GEINVENTARISEERDE OBJECTEN

KERN OUWERKERK

afb. 10.

GEINVENTARISEERDE OBJECTEN

KERN SIRJANSLAND

afb. 11.